בסוד שיח

שאול שיר

"ממשיך לירות מהמותן"

בעיר תג הפסח סיפר שר בכיר בממשלה מה־ליכוד למקורביו, שעה שאיחל להם חג שמח, כי למעשה שום דבר לא השתנה מאז "פרשת בר־אוך" וכי ראש הממשלה, בנימין נתניהו, ממשיך לירות מהמותן בעניינים המדיניים. עתה, כאשר חזון ממשלת האחדות הלאומית של שמעון פרס ירד מן הפרק בטווח הנראה לעין וקלושים הסיכ־ויים, כי יו"ר מפלגת העבודה שהפך יחזור ויע־לה שוב את הרעיון הזה, עד שנושא ועדת החקירה הממלכתית ימוצה עד תום – אין ראש הממשלה יכול לאיים על שרי המפד"ל בממשלת אחדות לאומית. מכאן שניתן "לשמור" על ראש הממשלה טוב יותר, הן בסוגיות המדיניות והן בענייני מינויים ותקציבים.

ראש הממשלה נתון עתה בלחצים כבדים בע־ניין "הפעימות" הראשונה והשניה מצד ארה"ב ומתוכניה הידיה והרך שבעי שהמפד"ל תכתוב את צדדיו של ראש הממשלה, שלא יסתר לותר על שטחי ארץ־ישראל.

יצוין, כי מאז הפרישה מחדש של צה"ל בחב־רון, נמנע "הראשון לציון" הנאמן המקובל הרב מרדכי אליהו שליט"א לקבל בביתו את ראש הממ־משלה. השבוע נתברר, כי לראש הממשלה שבי־קש להביא אישית "משלוח מנות" לרגל־מ־אליהו שליט"א הוסבר, כי אין להשבית את שמ־חת התג ומוטב שראש הממשלה לא יטרח.

מאז אותו אירוע מדאיג ראש הממשלה רבנים אחדים בעניינים מדיניים ביודעו כי הגר"מ אלי־הו אינו שלם עם מהלכיו ועל כך שלא קיים את הבטחותיו.

בינתיים צוהר של הבטחון, יצחק מרדכי, עוד מה בקרב דעת הקהל וקשריו עם ש"ס והגר"ע יר־סף שליט"א הולכים ומתהדקים. שר הבטחון בר־נה את עצמו לקראת אפשרות שמועמדותו תורש במירוץ לראשות הממשלה מול מועמדי־תו של אהוד ברק. הדרוש הוא כי יצחק מרדכי עשוי להשיג מאסות של קולות בקרב עדות המז־רח, הרבה יותר ממה שעשוי לזכות סגן ראש המ־משלה ושר החוץ, דוד לוי. מרדכי אמין יותר בכל הקשור לנושאי רווחה וצניעותו רק מסייעת לו בכך. אין ספק שמרדכי גם עשוי להנות מתמיכת קולות המרכז הדתי־לאומי בו אדם שקול ומתון. אי־ציק מרדכי נהנה כנראה מייעוץ צמוד, שכן, עד כה לא כשל בשום מהלך והוא נראה בכל המקר־מות הנכונים בשעה הנכונה. קשה להאמין כי ראש הממשלה יסה לקצץ בכנפיו בעוד ש"ס שופכת לא מעט בקבוקי בנזין על הגל העדתי.

הקטע החלש של שר הבטחון הוא ציבור המת־נחלים הדואים בו גורם המעכב בניה ופיתוח הי־שובים ביש"ע. אלא שחייבת האמת להיאמר כי שר הבטחון הוא עדיין כפוף לראש הממשלה וק־שה להעלות על הדעת כי שר הבטחון מחבל במ־דיניותו של ראש הממשלה. כל עיכוב הוא בסופו של דבר על דעת ראש הממשלה ובידיעתו. ואין כמו איציק מרדכי, השומר בכשרון רב על כל האגפים שלו.

המועמד של ברק

מקורות טובים ואמינים טוענים בעקשנות כי נשיא בית המשפט העליון, פרופ' אהרון ברק הציע לחבר בית הדין הרבני הגדול הרב שלמה דיכובסקי שליט"א להצטרף כשופט לבית המש־פט העליון. לסיפור הזה יש אישור מכמה מקר־רות, אם כי הרב דיכובסקי עצמו נזהר מאד מלה־תבטא בענין זה. להרב דיכובסקי אין אמנם השכלה משפטית, אולם, יש להניח, כי השופט ברק ציפה שהרב דיכובסקי יכתוב ויביע בפסקי־את עמדת המשפט העברי, כמי שמייצג את "הב־סא הדתי" בבית המשפט העליון.

יודע־דבר מוסיפים ומספרים כי הרעיון הזה לא הגיע לכלל מימוש ודיון משום שהרב דיכו־בסקי הלך להיועץ בענין זה עם הגרי"ז אליישיב שליט"א והלה היוזה דעתו כי עדיף שלא יצטרף לבית השפט העליון.

להרב שלמה דיכובסקי לא מעט מלים טובות על נשיא בית המשפט העליון. לדעתו, לא אחת טפלו עליו אשמות שווא ויירו בו בליסטראות שלא הגיעו לו.

בכל מקרה, היחסים שבין הציבור החרדי לבין בית משפט העליון שמים לאל כל סיכוי שאישי־ות מסוג של הרב דיכובסקי תגיע לבית המשפט העליון.

בציבור הדתי עיקבים בעניין רב אם אכן קיים רצון כן מצד נשיא בית המשפט העליון לצרף דתי נוסף לבית המשפט העליון, כפי שהיו התב־טאויות בעניין זה. שמו של השופט המחוזי יוסי גולדברג מוזכר כמועמד ראוי ואין ספק כי צירוף פו של דתי נוסף ישפר את האווירה המתחוה בין הציבור הדתי לבין שופטי בית המשפט העליון. ובמיוחד הנשיא, השופט אהרון ברק.

אם אמנם יחולו חילופי גברי בראשות משרד המשפטים ושר התחבורה, הרב יצחק לוי יחליף את צחי הנגבי במשרד המשפטים, ניתן יהיה לפ־תוח בהידברות עניינית עם שופטי בית המשפט העליון בסוגיות דת ומדינה ובמיוחד כאשר היד־עץ המשפטי לממשלה, אליקים רובינשטיין, עשוי לתרום את חלקו הנכבד בהידברות הזאת.

ודיון "קול־חי" גם בירושלים?

לא ברור עדיין אם המשקיעים ב"רדיו קל חי" ורדיו הדתי באזור גוש דן עשו עיסקה טובה בכל הקשור להפקת ריוחים מתחנת הרדיו הזאת, שעל עובדיה נמנים כשרונות בריוכים.

בכל מקרה, בעלי התחנה מגלים עניין רב גם באכלוסיה הירושלמית הם מבקשים לפקפ רישיון להאריך את טווח שידורי התחנה גם לי־רושלים. בקטע הזה עומד להם לרועץ בעל טכ־נות "יקב" לבישות, בדציון קפלן. קפלן, היואה עצמו מועמד להתמודד על התחנה הירושלמית, פנה באמצעות עורך דינו, דן סלע לכל מי שמער־רב בתחנה הירושלמית העתידית והזהיר, כי יפ־נה לבג"ץ אם יינתנו לרדיו "קול חי" הרישיונות לפעול מעבר לגבולות גוש דן.

בינתיים זוכות להצלחה רבה תחנות הרדיו הפיראטיות בירושלים, שרובן המכריע נתונות לשליטת גורמים חרדיים, המבקשים לעורר את תגובת בעלי התשוקה בקרב בני עדות המזרח.

משמרת־ישראל חדלה להסדיר את בעלי התחנות הללו לאחר ששוכנעו, כי אין מאחריהם כוונות־דיוה או כוונות פוליטיות. שום תחנת רדיו א־זרדית אינה מסוגלת לאמץ את הסגנון החיידרי לתחנות הרדיו הדתיות הפיראטיות ומכ־אן שאין הן ברוח התורות הדתיות האזוריות הע־תידיות.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

רבי יוחנן סותר את רבי ר' השל

למקרה הזה שייכות איזושהי ל"עימות" שהיה כמה דקות קודם לכן בין רבה של קראקא, הרבי ר' השל לבין רבי יוחנן מחשובי האמוראים.

קם אחד הצעירים מהלומדים בבית המדרש ופ־נה לבית שהיה בשכונת לבית המדרש, כדי להר־ליק נר שבאשו יוכל להאיר מחדש את בית המדרש שהיה בעלטה גמורה.

כאשר נכנס לבית השכן, מצא יהודי זקן, הרוג־פנים שיון על השולחן ופניו מופנות אל עבר רלת הבית. שאל הזקן לרצונו של הצעיר הלה השיב כי הוא מבקש להדליק את הנר, כדי שיוכל להעלות אש בכל הנרות התפילות בבית המדרש שכבו באותו.

שאל אותו הזקן: מה אתם לומדים בבית המד־רש? השיב לו הצעיר שהיה בר־מזל כי זה עתה שמעו שיעור מפיו של רב העיר, הרבי ר' השל בעניין רבי יוחנן בפרק המפקיד והוא יישב את תמיהתו של רבי יוחנן לשביעות רצונם של כל תלמידי החכמים שישובים בבית המדרש. שאל אותו הזקן: וכיצד יישב הרבי ר' השל את תמיהתו של רבי יוחנן על המשנה "המפקיד חבית אצל חבירו"? חזר הצעיר באוזני הזקן על דברי הרבי ר' השל, את קושיותיו, פרכותיו, הסברים ותשובר־תיו לכל המקשים עד שיבואה סולת נקייה.

קם הזקן ממקומו והפך את תודתו של הרבי ר' השל והשיב התמיהה למקומה והזכיר כי כל פ־רושיו מוסרכים וכי רבי יוחנן במקומו עומד. ראה הצעיר כי הזקן הפך את ליבשה, מיהר להדליק את הנר שבירו חזר לבית המדרש כדי לספר לנוכחים וביניהם הרבי ר' השל, על תחרתו של הזקן. "אין לי ספק", אמר הצעיר בהתרגשות לנוכחים "כי היה זה אליהו הנביא, שבא להעמיד דבר־תורה על מקומם, חזר מלה במלה על מה ששמע מהזקן שקיבל את פניו בדירת השכן. האזינו הכל בקשב רב לדבריו, והודו כי אכן הזקן צודק וכי חזרה תת־מיהה של רבי יוחנן למקומה. קרא הרבי ר' השל לצעיר וביקש שיולך אותו לדירה ששם פגש בד־קן, ולנוכחים שהחלו לקשור בין כיבוי התפילות והנרות לבין דבריו של הזקן אמר הרבי ר' השל: "אין זה אליהו הנביא אלא רבי יוחנן בכבודו וב־עצמו שבא להגן על תורתו".

משהגיע הרבי ר' השל לבית הסמוך לבית המדרש, מצא שם את הזקן שפגש בצעיר. הזקן שאכן היה רבי יוחנן, השמיע דברי תוכחה בארוני רבה של קראקא על שדעתו היתה יוהה עליו, שעה שעלה בדעתו, כי יישב את תמיהתו של אמורא. רבי יוחנן ענש אותו, כי לא יזכה לפרסם ספרי הלכה. ואמנם למרות היותו פוסק בעל שי־עוד קומה ובאמתחתו הון חידושי הלכה חשובים ביותר – לא זכה הרבי ר' השל לפרסמם. ספר אחד ראה אור, "תכונת התורה" על אגרות הש"ס ומס־נו ניתן ללמוד איזה גאון עצום היה רבה של קרא־קא. בימים אלה אוספים תלמידי חכמים חידושי הלכה של הרבי ר' השל המפוזרים בספריהם של אחרים. ביניהם מתלמידיו, ובקרוב האוסף הזה יראה אור.

בזכותו של רבי אלימלך

לסיפור הזה יש ערים רבים, ביניהם גם ראשי ישיבות. אבל, מי לנו גדול יותר מבעל המעשה עצמו, שהוא ראש ישיבה בירושלים באחת הישי־בות הספרדיות, שקנתה לה שם ברמת תלמידיה, שתורתם אומנותם חווכים להעריכת חכמי ירוש־לים, ואלו הן העובדות.

ראש הישיבה זכה את ביתו האידו בנות בלבד. והיה מיצר על כך, משום שרצה בבנים זכרים שי־עסקו בתורה ובמצוות. ראש הישיבה לא הירבה לדבר על כך אולם מפעם לפעם סיפר על רצונו להתברך בבנים לאחד מידידיו, ר"מ בישיבה שהיה מצוי אצל אדמו"רים ומקובלים.

לפני מספר שנים, סמוך למועד "היארצייט" של בעל "הנועם אלימלך" אמר לו חברו הטוב, הנה קרוב יום השנה להסתלקותו של הקדוש"ט רבי אלימלך מליז'נסק זצוק"ל, והרי זה יום סגולה, אקח אותך לאחד האדמו"רים שיברך אותך שתזד־כה לגודל בן זכר בביתך לתדהה, לחופה ולמעשים טובים. לאחר הפצרות קלות נענה ראש הישיבה להצעה וכך הגיעו לביתו של האדמו"חר מקאליב בבני־ברק, רבי מנחם מנדל סאוב שליט"א. ביקש ראש הישיבה ברכה ופירט את תוכנה. נטל האדמו"ר שליט"א את הספר "נועם אלימלך" של רבי אלימלך מליז'נסק זצוק"ל והחל קורא בו קטעים ובסיום הלימוד, בירך את ראש הישיבה, כי בזכותו של הצדיק, רבי אלימלך זצוק"ל, שמ־סר נפשו על כל אחד מישראל "תזכה אשתך להיפקד בבן זכר וכו'".

עברו ימים ועברו חודשים ובדיוק לשנה, ביום "היארצייט" של הרבי, רבי אלימלך זצוק"ל, נפקדה אשתו בבן זכר הנשיא נתמלא אחרה. וכך בוך שנה, לשנה האחרת שוב נפקדה אשתו בדיוק ביום "היארצייט" של הרבי רבי אלימלך הקוה"ט אלא שהפעם היו אלה תאומים (בן ובת) ובשנה השלישית ביאר־צייט שוב חזר הסיפור על עצמו, אלא שלא היו אלה תאומים.